

Baronijobb åt unga gav stor avbetalning på skogsvårdsskuld

— På det hela taget är vi mycket nöjda med projektet. Över lag har ungdomarna visat en härlig vilja att jobba. Våra ordinarie anställda har ställt upp lojalt, både mot företaget och mot ungdomarna. Kontakten med arbetsförmedling och kommun har fungerat utmärkt. Och vi har nått vår målsättning.

Jägmästare Bruno Mellström, VD på Åtvidabergs trävaruaktiebolag, strödde mycket ros och väldigt litet ris över alla inblandade parter när han på onsdagen summerade företagets satsning att ge 30 ungdomar jobb i tre månader.

Skänk från ovan

I Åtvidaberg liksom på så många andra håll kärvade det ordentligt på arbetsmarknaden under vinterhalvåret.

Därför kom det som en skänk från ovan när ÅTA ansökte om att få starta 30 enskilda beredskapsarbeten för ungdomar i åldern 18—24 år.

— Liksom så många andra skogsföretag har också vi en skogsvårdsskuld, säger Bruno Mellström. På grund av restriktionerna inom skogsbruket, t ex DDT-förbudet och förbudet mot kemisk bekämpning av gräs och sly, ligger vi efter med både plantering och röjning.

Positiv inställning

— Här fanns således en möjlighet att dels arbeta in en del av skogsvårdsskulden, dels göra en insats för de många arbetslösa ungdomarna i Åtvidaberg, fortsätter Bruno Mellström. Ett projekt som blev genomförbart inte minst tack vare facket och de anställdas mycket positiva inställning.

Målsättningen var att under de tre månaderna få ner närmare 1 miljon barrträdplanter i jorden. Så när som på 30 000 planter gick det. Ett resultat som man från ÅTA:s sida är mycket nöjd med.

Ett normalt år planteras mellan 500 000 och 600 000 planter. Med årets resultat har företaget hämtat in ungefär en tredjedel av eftersläpningen. Samtidigt har många av de ordinarie anställda kunnat jobba för fullt med gallring och huggning av vindfallen.

Provanställning

— Allting har naturligtvis inte gått aldeles friktionsfritt, säger

Bruno Mellström. Alla människor passar inte för arbete i skogen och prestationerna blir förstås inte fullt i nivå med en skogsarbeters. Men det är inte så nådigt att i värme och regn kröka rygg tusen gånger om dagen i risig terräng. Därför är det roligt att kunna säga att de allra flesta ungdomar visat en härlig vilja att klara sitt arbete.

ÅTA har beslutat provanställa en av ungdomarna och eventuellt får ytterligare en fast anställning

— Men betydligt fler ungdomar skulle kunnat komma ifråga om vi haft plats, försäkrar Bruno Mellström.

Trögt i början

Under tremånadersperioden har i genomsnitt 25 ungdomar varav 6—7 flickor varit i gång. Det gick litet trögt i början att fylla upp de 5—10 sista platserna. Men genom bistånd från Linköpingsungdomar och en markering från kommunalrådet Göte Edlund att ungdomar som vägrar att ta erbjudna jobb inte heller kan vänta sig kommunalt understöd har kvoten varit i det närmaste fylld.

Totalkostnaden för projektet ligger runt 1,5 milj kr.

CHRISTER BERG

De unga hos ÅTA fick språngbräda

Igår, onsdag, gick drygt 40 ungdomar under 25 år utan arbete i Åtvidaberg. I dag är antalet uppe i 114. Orsaken är att praktiskt taget vartenda beredskapsarbete i Åtvidaberg upphörde i samband med halvårsskiftet. Även om en viss ökad rörlighet börjat förmärkas på arbetsmarknaden är det högst osäkert om och när ungdomarna får något jobb igen.

— De ungdomar som tagit vara på chansen att jobba med plantering och röjning hos ÅTA ligger utan tvekan rätt bra till i konkurrensen om eventuella le-

diga jobb. De har visat att de kan hugga i och fått goda vitsord. Det är meriter som väger tungt när en arbetsgivare gör sitt val.

Det säger Siri Ohlin, föreståndare på arbetsförmedlingen i Åtvidaberg. Hon får mycket beröm av ÅTA:s VD Bruno Mellström. Självt tycker hon att det efter hand gått rätt lätt att motivera ungdomar att satsa på skogen.

— De som tog chansen har nu fått en bra språngbräda in i arbetslivet.

Bra år för Åtvidabergshem

Bara 148 000 kr i förlust

— 1981 blev ett jämförelsevis bra år för stiftelsen Åtvidabergshem. Den redovisade förlusten stannade vid 148 000 kr mot över 1 milj kr året innan. Under året slutfördes också två stora projekt, byggandet av tio lägenheter i Björsäter och tremiljonerssatsningen på den yttre miljön i Eksätter.

Det säger Evert Johansson som är styrelseordförande i stiftelsen Åtvidabergshem. Styrelsen godkände häromdagen bokslutet för 1981.

Resultaträkningen redovisar kostnader för nära 12 milj kr. Utgifterna täcks genom hyror, bränsleavgifter m m så när som på 148 000 kr. Då bör man förstås komma ihåg att i inkomsterna ingår kommunalt bidrag med ca 225 000 kr för täckande av hyresförluster på grund av outhyrda lägenheter.

Inte nöjd

I stiftelsens förvaltningsberättelse sägs att antalet outhyrda lägenheter under 1981 visat en tendens att minska men att situationen fortfarande är otillfredsställande. Åtvidabergshems VD Nils-Erik Backestål kan inte uppge hur många lägenheter som står tomma.

— Av de totala intäkterna svarar de outhyrda lägenheterna för 9 proc, säger han. Motsvarande siffra 1980 var 11 proc och nöjd kan man inte vara förrän man kommit ner i någon enda proc.

Inga jippon

Åtvidabergshem hoppas att främst två saker skall förbättra uthyrningssituationen. Dels fullmäktiges beslut om en minskning av antalet nyproducerade lägenheter, dels uppförandet av utvändigt av Eksätter. Den satsningen på 2,9 milj kr anser Nils-Erik Backestål redan har inneburit nya hyresgäster.

Några stora jippobetonade aktiviteter för att marknadsföra de tomma lägenheterna är inte aktuella.

— Att bjuda folk på flyttning och första hyran osv kan kostar mer än det smakar, säger Evert

Johansson. Vi har märkt tendenserna i tidigare "driver". I stället jobbar vi parallellt med Åtvidabergs industribyggen, säljer på gott rykte osv.

Hård politik

Som orsaker till det förbättrade ekonomiska resultatet anges bl a att de fastställda underhållsplanerna kunnat hållas, att hyresförlusterna minskat liksom hyresfördringarna. Stiftelsen för numera en hård politik mot dem som ligger efter med hyror och andra skulder.

Under 1981 blev stiftelsen klar med sitt första projekt utanför Åtvidabergs tätort. Det var ny- och ombyggnaden av tio bostäder plus lokaler för distriktssköterska m m i Björsäter. Projektet kostade 3,9 milj kr. Samtliga lägenheter utom en blev under året uthyrda.

CHRISTER BERG

Sommarmusik har inletts i Åtvidaberg

Helt stillsamt och oannonserat har den nionde upplagan av Sommarmusik i Åtvid startat. Premiären ägde rum på onsdagskvällen i Åtvids gamla kyrka där medlemmar ur Åtvids ungdomskör stod för programmet.

Bland de stycken som framfördes fanns Air av Purcell, Summertime i arrangemang av Agnestic och Härlig är jorden i arrangemang av Öhrwall. Inte att förglömma Preludium komponerad av körmedlemmen Bo Pettersson.

Sommarmusiken fortsätter varje onsdag fram till den 25 augusti.

Tjeckiska radion väntade förgäves på Åtvids kyrkokör

Tjeckisk radio och TV fick vänta förgäves vid mausoleet i den lilla byn strax utanför Prag. Liksom många konsertbesökare och en del honorationer. Den svenska kören, Åtvids kyrkokör, kom inte till utsatt tid. Först långt efteråt, när de flesta gått hem.

Anledningen till att kyrkokören från Åtvid blev försenad var den tjeckiska tullens stora intresse för svenskarnas buss. I två timmar jobbade tullarna med skiftnycklar och skruvmejslar under bussen. Med enda resultat att kyrkokören missade sin konsert.

— Vi sjöng ändå för dem som var kvar och ville lyssna, berättar Margaretha Kindesjö. Men inte blev det som vi tänkt.

Kyrkokörens nära två veckor långa resa hade Wien som huvudmål. Men dagarna innan avfärden gick telefonledningarna varma mellan Åtvid, tjeckiska ambassaden och en musikprofessor i Prag. Professorn styrde till så att det skulle bli möjligt för åtvidabergarna att framträda. Men hans landsmän i tullen satte en käpp i hjulet.

— Annars var det en mycket fin resa, säger Margareta Kindesjö. Vi sjöng på ett par platser i Wien och även i en kyrka i Rensburg i Nordtyskland. Mycket fick vi vara med om och uppmärksammade blev vi.

Sammanlagt deltog närmare 50 körmedlemmar och anhöriga på resan som gick per buss genom Östtyskland och Tjeckoslovakien till Wien och Salsburg. Kören leddes som vanligt av musikdirektör Ingemar Ericsson.

Åtvids ungdomskör sjöng i Canterbury

En konsert från trappan till högaltaret i den medeltida katedralen i Canterbury var en av höjdpunkterna, kanske den största, under Åtvids ungdomskörs nästan två veckor långa resa till England.

Då och då brukar ungdomskören vidga vyerna och sjunga sig fram till främmande land. Sist det begav sig var kören i Frankrike och sjöng och spelade orgel i Notre Dame.

Årets resa som avslutades lagom till midsommar kostade sammanlagt 60 000 kr. De omkring 25 körmedlemmarna stod själva för en tusenlapp var och

resten hade man samlat in genom konserter, lotterier och bidrag från Lions och Rotary.

Förutom i Canterbury gav kören konserter också vid en badort i närheten av Brighton, i svenska kyrkan och i svenska sjömanskyrkan i London.

I London anslöt violinisten Christina Sunnerstam som gjorde några framträdanden med körledaren Ingemar Ericsson.

På nöjessidan stod ett besök i Royal Festival Hall där Londons symfoniorkester spelade och dessutom såg man Sound of music.

Facit ökade sin försäljning av kontorsprodukter 1981

Under 1981 uppgick försäljningen inom Facitgruppen till 1 648 milj kr. Jämfört med året före är det en ökning med 486 milj kr. Rörelseresultatet efter planenliga avskrivningar blev 130 milj kr vilket motsvarar nära 8 proc av försäljningen. Det är en minskning med ett par procentenheter.

Det framgår av en redovisning i Facits Rapport med nämnd-nytt som kom ut för en tid sedan. Där presenteras kortfattat förra årets resultat och hur 1982 börjat.

Försäljningen av kontorsma-

skiner ökade förra året med 8 procent till ca 700 milj kr. Det mesta säljs på den internationella marknaden. Genom att efterfrågan på kontorsprodukter generellt minskat menar Facitledningen att de egna produkterna väl hävdar sin ställning.

Tillverkningen av manuella och elektroniska maskiner i Sverige kommer så småningom att avvecklas. Orsaken är bl a att den minskade arbetsinsats som de nya maskinerna kräver.

Försäljningen av s k kringutrustning för datorer ökade med 21 milj kr till 263 milj. En matrissskrivare har rönt mycket stor efterfrågan.

Den svenska totalmarknaden

för kontorsmöbler minskade kraftigt förra året. Trots det bibehöll Facit ungefär samma volym vilket i sin tur innebär en ökad marknadsandel. Försäljningen på utlandet var framgångsrik.

Från Facit Örsätter rapporteras att försäljningen under årets tre första månader var klart bättre än under samma tid förra året. Beläggningsen fortsätter att öka vilket bl a beror på den växande Huginverksamheten.

Möbelsektorn berättar om bra resultat hittills i år vad gäller försäljningen i Sverige. Bl a har man fått en order från Volvo personbilar på 350 arbetsplatser. Exporten går inte lika

bra. Konkurrensen är hård. Men USA är ett glädjeämne. Där tycks Facit ha fått fotfäste nu.

Bättre för trä

Sågsektorn gläder sig åt att den förbättring i efterfrågan av sågade trävaror som inträffade i höstas tycks hålla i sig. Fast priserna är fortfarande för låga. Den orderstock man hade i slutet av april motsvarade 50 procent av den beräknade försäljningen i år.

Slutligen kan nämnas att Malmö kommun tecknat avtal om köp av 500 bordsdatorer från Facit. Sveriges sparbanker har avtalat om att köpa Facits mikrodatorer.

Ville inte pricka kommunstyrelsen

Tor Nyberg överklagar beslutet i fullmäktige

Tor Nyberg, exmoderat och grundare av det nybildade Åtvidabergspartiet, ger sig inte. Han har nu också överklagat kommunfullmäktiges beslut att inte pricka sin kommunstyrelse för dess kritik mot en enskild person.

Det var i januari, då Tor Nyberg ännu representerade moderaterna i fullmäktige, som han i en motion krävde att fullmäktige skulle anmoda kommunstyrelsen att tala om vilken skada Eskil Andersson åsamkat kommunen. Fyra år tidigare hade nämligen dåvarande kommunstyrelsen, tämligen less på Eskil Anderssons

besvärsskrivelser i ett konsultärende, uttalat att han var kommunen till skada och en svår belastning.

Trots ihärdiga försök har Eskil Andersson aldrig fått reda på på vilket sätt han varit till skada och vad det kostat kommunen.

Motionen remitterades till kommunstyrelsen som vände sig till jurister på Kommunförbundet. Juristens svar blev bl a att fullmäktige inte hade rätt att lägga sig i kommunstyrelsens handläggning av ett ärende. Motionen borde därför avslås.

Det tyckte också kommunstyrelsen som överlämnade frågan till fullmäktige vid majsmanträdet. Där sade ordförande Olof Sandqvist att han efter telefonsamtal med Kommunförbundet fått reda på att ärendet över huvud taget inte fick debatteras i fullmäktige. Församlingen avtog motionen.

Tor Nyberg kunde då heller inte göra sin stämman hörd eftersom han tidigare i vår lämnat sin plats i fullmäktige när han grundade det nya partiet.

Men kommunstyrelsens beslut är överklagat till kammarrätten. Nu också fullmäktiges beslut.

I sin besvärsskrivelse hävdar Tor Nyberg att beslutet måste rivas upp eftersom jäviga personer varit närvarande. Dessutom har inte ärendet beretts enligt kommunallagen.

— Turerna i den här frågan är märkliga av flera skäl, säger Tor Nyberg i en kommentar. Text har Kommunstyrelsen informerat kommunförbundets jurist men inte fullmäktige. Vidare kan man fråga sig om kommunen styrs genom telefonsamtal med icke namngivna jurister på Kommunförbundet. Med hänvisning till ett telefonsamtal förhindrades ju debatt i fullmäktige.

— Men frågan kommer upp igen i fullmäktige. Var så säker, säger Tor Nyberg. Om inte förr så när Åtvidabergspartiet fått plats och säte i fullmäktige efter 19 september.

CHRISTER BERG

5/4 Befolkningen minskar i Åtvids pastorat

I Åtvids församling minskade befolkningen under första halvåret med 39 personer till 9 061 invånare enligt de preliminära siffrorna från pastorsexpeditionen. De övriga fyra församlingarna i pastoratet noterar plus-siffror. Men i så blygsam grad att de inte väger upp centralortens minus.

Fram till halvårsskiftet föddes i Åtvids m fl församlingars pastorat 50 barn. Under samma tid avled 63 personer. 182 personer flyttade till och 194 från de fem församlingarna. Det gör tillsammans en befolkningsminskning med 25 till 11 463 invånare.

Nämnas bör i sammanhanget att siffrorna för Hannäs och Gärdserums församlingar inte gick att få fram på fredagen. Därför kan inte heller någon preliminär totalsiffra för hela Åtvidabergs kommun lämnas nu.

Följande förändringar noteras församlingsvis:

Åtvid 36 födda, 56 avlidna, 124 inflyttade och 143 utflyttade, totalt 9 061 (-39).

Grebo 9 födda, 1 avliden, 14 inflyttade och 16 utflyttade, totalt 1 238 (+6).

Bjorsäter 1 född, 2 avlidna, 23 inflyttade och 20 utflyttade, totalt 744 (+2).

Värna 2 födda, 3 avlidna, 7 inflyttade och 3 utflyttade, totalt 197 (+3).

Yxnerum 2 födda, 1 avliden, 14 inflyttade och 12 utflyttade, totalt 223 (+3).

Umgänge och slättergänge viktigt för folk i Mosshult

— Hördudu Margit! Vi kommer på ett villkor — att du inte har så mycket matiär.

Margit, ställd inför ultimatum, kunde inte göra annat än följa den givna ordern. Så kom det sig att manfolk och kvinnfolk slog, räfsade och hässjade i två timmar. Och åt i två timmar.

Margit det är Margit Grönberg i Mosshult söder om Ätvidaberg. Av vänner och grannar omtyckt och uppskattad.

— Hon är en stor kulturpersonlighet och en av de mest intelligenta i Mosshult, säger en av vännerna.

Men Margit ruskar på huvudet, tycker man skall prata om henne med mindre bokstäver och bjuder på påtår.

Gröna fingrar

Margit Grönberg bor i Mosshult där vägarna från Ätvid, Överum, Falerum och Önhult möts. Hennes framlidne make, Fabian Grönberg, hade handelsträdgården i Mosshult.

Margit fortsatte rörelsen, och har efter hand trappat ner verksamheten. Men stora grön-

saksland, jordgubbsland och rabatter där allt står prydligt i snörråta rader visar att här bor en med gröna fingrar och gott om energi.

Aktiva

Människorna i den här trakten — Gullebo, Ljungebo, Brodebo och Mosshult — har rätt mycket för sig. Man plockar skräp utmed vägkanterna, anordnar egen variant av lekis och fritis. Den lilla men naggande goda befolkningen trivs med varandra.

Bland mycket annat startade för ett par år sedan en studiecirkel om gamla seder och bruk. Ingemar Karlsson blev cirkelledare för ett tiotal personer varav Margit Grönberg var en.

Inte bara teori

Hur det var kunde man inte bara nöja sig med teori utan ville också praktisera några gammaldags seder. Så kom förra året tanken på riktigt gammaldags slättergänge upp. Margit hade en bra äng att öva på. Premiären ägde rum förra året. Häromdagen var det dags igen.

Männen slog med liar. Riktigt bra. Kvinnorna kom efter med

räfsorna. Så hjälptes man åt med hässjorna. Efteråt bjöd Margit på hemlagad ostkaka och en massa annat gammaldags godis.

God stämning

Där i stugan öppnades också munlåsen. Historier och anekdoter och minnen staplades på varandra som smultron på grässtrån. Stämningen var god och glad. Det enda som vållade huvudbry var frågan när studieresan skall göras. Det får bli mellan höbärgning och kräftfiske. Eller åtminstone före älgjakten.

Vidare diskuterades ostgänge, tackagänge och andra möjliga och omöjliga gången.

Innan man skildes åt tackade Margit Grönberg sina grannar för hjälpen och den fina sämjan. Nästa år blir det dans, förklarade hon.

Julafton

Höet tas så småningom om hand av Ingemar Franzén.

— Inget hö blir så fint som det handslagna, säger han. Det var julafton för korna när de fick av förra årets skörd.

CHRISTER BERG



Margit Grönberg — trädgårdsmästare, matmamma, kulturpersonlighet m m



Efter väl förrättat slättergänge, fr v Margit Grönberg, Eivor Franzén, Lennart Skytt, Lillie Skytt, Anne-Marie Franzén, Ingemar Franzén, Ingvar Karlsson, Arnold Franzén, Sylvia Karlsson och Stina Karlsson

Flicka till läkare

Ungdomar kastade sten på dansande

Årets Falerumsfest blev i många stycken de tidigare 60 lik: fullt med folk, fint väder och ett hyggligt ekonomiskt resultat till arrangörerna.

Den andra lördagen efter midsommar är den dag då det lilla samhället Falerum, hal-

vannan mil från Ätvid, blommar upp.

I år räknar arrangerande Falerums IF med att drygt 2 000 personer passerade grindarna. Omsättningen på hela festen överskrider 100 000 kr. Nettot på festen är vad klubben lever på tillsammans med de bidrag den får av kommunen.

Hela klubben

Falerums IF har 225 medlemmar. Hälften av dessa jobbar före, under och efter evenemanget med en kommitté på sju personer i spetsen. Så man kan säga att festen är hela klubbens angelägenhet.

I år bjöds på godisregn till barnen. De underhölls också av clownen Walle och Tigern. Gärdserums dansgille svarade för en uppvisning innan årets stora gäst, Bengt Sändh, förskräckte och/eller roade med sina brokiga visor.

Sedan blev det gammeldans innan familjedelen var över.

På kvällen är det mer ung-

domligt liv och rörelse. Dans och alla de sedvanliga festplatsständer.

Kastade stora stenar

Polisen var mycket nöjd med ordningen, särskilt inne på festplatsen. Ett par som fått för mycket av det goda togs om hand.

En plump i protokollet utgjorde dock den stenkastning som några ungdomar roade sig med. De kastade stora stenar från andra sidan staketet och ner på orkestertaket. En sten träffade i huvudet på en flicka. Hon skadades och måste föras till läkare för vård.

Allvarligt

Polisen ser allvarligt på det inträffade. Det var fullt med människor på dansbanan och hade bumlingen man hittade på taket efteråt kommit över kanten och ner på de dansande kunde det slutat mycket illa. Några ungdomar skall höras om det inträffade.

CHRISTER BERG

12/7



Från Rolf T Bohman och Lars Persson från Vikbolandet har en vecka varje sommar i över tjugo år gjort en rejäl kanottur. I år blev det Göta kanal. På en vecka skall de avverka sträckan Motala—Söderköping

Kanalen per kanot

Inget mandomsprov Vi får misslyckas

— Det här är inget mandomsprov för vår del. Skulle det ta emot, bli busväder eller hända någonting annat — då går vi helt enkelt i land och ringer efter bil. Utan att det skulle kännas som ett nederlag.

Det säger Rolf T Bohman och Lars Persson från Vikbolandet. På måndagen startade de sin resa på kanalen. Inte med någon lyxkryssare eller någon annan båt med motor utan med en hyrd kanadensare.

Sträckan Motala—Söderköping skall under den här veckan avverkas med paddel i hand.

Barndomsvänner

Rolf och Lars har känt varandra sedan barnsben. De kommer bra överens. Det är en förutsättning för att en kantosemester inte skall sluta på mindre trevligt sätt.

I över 20 år har de anslagit en sommarvecka till kanotning. Tidigare har det mest blivit tysta, lugna vatten i bl a Sörmlands-trakten. Men i år skulle de ut bland folk och då passade det ju bra att paddla Göta kanal när kanalen fyller 150 år.

Längsta turen

— Aldrig förut har vi gett oss



på en så här lång sträcka, berättar Lars Persson. Han visar upp kartan med den inritade färdvägen och de planerade dagsetapperna.

— Ingen etapp är ett måste, säger han. Skulle det blåsa upp och gå tungt på t ex Roxen så kortar vi helt enkelt av den etappen.

Äta en elefant

— Man kan äta en elefant — om man får ta den i små bitar. På det viset skall vi nog klara kanalen, smålar Rolf.

Trots att barndomsvännerna gjort en paddelsemester praktiskt taget varje sommar i mer än 20 år har de inte investerat i en egen farkost.

Billigast hyra

— Nej, varför det? frågar Rolf. Det kostar bara 250 kr att

hyra kanot, vagn och räddningsvästar i en vecka. Billigare kan det inte bli. Och så slipper man få dåligt samvete av att se kanoten övergiven på gården varje dag om det inte skulle bli någon resa av. Det här är friare.

Både Rolf och Lars har hus och familj. För jämviktens skull åker deras fruar tillsammans på sitt håll en annan vecka. Som båda är soldyrkare passar det då bra med ett annat transportmedel och betydligt längre söderut i världen.

Tur med vädret

Första kanaldagen blev en underbar högsommardag för de båda paddlarna. Sträckan Motala—Borensberg gick i värme och sol och på spegelblank sjö.

— Det var fantastiskt idylliskt utmed Boren, berättar Rolf. Förresten, säger han. Vi har nästan jämnt haft sådan här tur med vädret. Vecka 28 är pålitlig.

Slussar inte

I dag, tisdag, börjar den egentliga kanalresan för Vikbolandsborna. Går allt väl skall de innan aftonen hunnit förbi Bergs slussar och ett stycke utmed Roxens strand. De båda flottisterna som sadlat om till mindre båt kommer dock inte att slussa. De tar till kanotvagnen. Det blir billigare och går fortare.

CHRISTER BERG

Öppet hus på daghem i höst

14/7 82

”Pensionärer viktig resurs”

STOCKHOLM (FLT)

Generationerna skall mötas på dagis!

Det tycker Röda korset och anordnar öppet hus på daghem över hela landet.

— Pensionärerna är en värdefull resurs som måste tas tillvara. Äldre och yngre kan hjälpa varandra till ett djupare och bättre liv, sade Gudrun Göransson, svenska Röda korsets vice ordförande, vid en presskonferens på tisdagen.

Röda korset anordnade den 21 april öppet hus på daghem på 201 platser över hela ländet. 775 pensionärer kom till daghemmen. Av dessa var 434 intresserade att återkomma med jämna mellanrum.

Dagisfaddrar

— Det blev ingen kvantitativ succé, men däremot vann vi flera kvalitativa framgångar, sade Lillemor Wiklund på Röda korsets sociala avdelning och kampanjledare för öppet hus-projektet.

De pensionärer som visade intresse att fortsätta som dagisfaddrar kommer Röda korset att hålla kontakt med.

Till hösten skall rekryteringsverksamheten med öppet hus på daghemmen utvidgas.

Alla daghem

— Vårt mål är att varje daghem i landet regelbundet

skall få besök av tre pensionärer. Det är väldigt viktigt att barnen får en naturlig kontakt med de gamla. Kontakten mellan generationerna har aldrig varit så dålig som nu. Alltför många barn träffar aldrig pensionärer. Därför blir deras uppfattning om äldre människor snedvriden, sade Lillemor Wiklund.

I Motala

Röda korsets öppet hus-verksamhet inleddes på försök i maj förra året i Motala, Olofström och Västerås.

— Försöket föll mycket väl ut. Alla grupper var positiva. Pensionärerna uppgav att de fick fin stimulans genom samvaron med barnen. De fick en känsla av att de verkligen behövdes. Barnen tyckte det var nytt och spännande och att de gamla ingav trygghet när de läste sagor och lekte med dem. Dagispersonalen, föräldrarna och de fackliga organisationerna visade stort intresse och önskade en utveckling av verksamheten, sade Wiklund och fortsatte:

— De fackliga organisationernas välvilliga inställning var lite överraskande. Men de förstod att detta inte utgör något hot mot dagispersonalens arbeten. Det handlar bara om att ta reda på den värdefulla samhällsresurs som pensionärerna utgör.

Fågelsjön — vart har den tagit vägen?



— Fågelsjön gör inte längre skäl för sitt namn, säger biologilärare Anders Åhammar. Något måste göras åt träsket. Han har inbjudit de styrande i Motala att komma på tjänste- eller semesterresa till Borensberg för att titta på eländet.

Fågelsjön vid Hällaskolan i Borensberg finns inte mer. Den har försvunnit under mystiska omständigheter. Det mesta av det vatten som fanns kvar i den lilla sjön rann bort i våras.

Det som förr var en idyllisk vattenspegel under sommarhalvåret, en idealisk skridskobana vintertid och utmärkt undervisningsplats hela skolåret är nu ett träsk.

Det finns många i Borensberg som tycker att id Fågelsjön blivit något av en skamfläck för orten. En av dem som inte längre stillatigande låter sig nöja med sakernas ordning, eller rättare oordning, är Anders Åhammar, biologilärare vid Hällaskolan.

— Något måste göras, säger han. Nu.

Inte mitt bord

Anders Åhammar försöker så här mitt i högsommaren väcka myndigheternas intresse för saken. Han har skrivit ett brev till Motala kommun. För säkerhets skull går en kopia till vardera fastighetskontoret, parkförvaltningen och skolstyrelsen.

— Jag har försökt förr, säger han, och fått svaret att "det är inte mitt bord". Men någon av de här instanserna bör väl ha ansvaret för Fågelsjön.

Delvis naturlig

Fågelsjön är delvis en naturlig sjö. I samband med att Hällaskolan byggdes för ca 20 år sedan gjordes "sjön" i ordning till en fin vattenspegel, ungefär ett halvt tunnland stor.

I flera år var det också fint i och omkring Fågelsjön. En liten flotte med kajor sattes ut och fick snart "andliga" invånare. To m knipor bosatte sig där. Sjön tjänstgjorde som undervisningsobjekt för Borensbergs skolelever. Man planterade in mört och olika näckrosor. Och använde sjön som skridskobana på vintern.

Igenvuxen

I dag är sjön i stort sett igenvuxen av vass, säv, nate och annat. På de få kvadratmeter där vattenytan är fri kan man ana sig till ett djup på någon eller några decimeter. En andhona och hennes duntotiga ungar mera går än simmar i träsket.

— Fågelsjön gör inte längre skäl för sitt namn, skriver



Anders Åhammar. Något måste göras. Antingen skall området byta namn till Fågelkärret eller också måste en kraftfull insats göras för att rekonstruera sjön.

Anders Åhammar välkomnar de ansvariga att komma ut till Borensberg på en tjänste- eller semesterresa för att titta på eländet.

Inte ens gräskarp

— Vi hade tänkt plantera in gräskarp i sjön, berättar han. Tillståndet var to m klart för något år sedan, fast det inte blev av då. Nu är det ingen mening med det. Inte ens gräskarp klarar den här växtligheten. Möjligen får och getter.

För skolans skull är det viktigt att sjön görs i ordning även om det skulle kosta en del, anser Anders Åhammar. Vill man inte satsa de pengarna så fyll igen sjön. Så gräs över den, asfaltera den eller vad som helst. Bara vi slipper ha träsket kvar.

CHRISTER BERG

Hon simmar i försvunnen sjö . . .

Andhonan tar sig fram bland nate, säv och kaveldun

Fågelsjön i Borensberg är numera bara ett träsk. I våras försvann vattnet – och eleverna vid Hällaskolan har gått miste om en utmärkt undervisningsplats, som dessutom var en idealisk skridskobana på vintern. I dag är sjön igenväxt av kaveldun, säv och nate. Och

SIDAN FEMTON



17
7

Lyrisk sommarmusik i Åtvid

Med jämna mellanrum besöker tenoren Torbjörn Hedman Åtvidaberg och bjuder på smakprov på sin sångkonst. Nu senast i samband med onsdagens Sommarmusik i Åtvids stora kyrka.

På programmet stod en rad tonsatta bibeltexter ur både gamla och nya testamentet. I samtliga fall var texterna tonsatta av svenska kompositörer.

Torbjörn Hedmans stämma ljöd sonor och lyrisk i den stilla sommarkvällen, skönt ackompanjerad på orgel av musikdirektör Ingemar Ericsson.

Mellan de tre avdelningarna improviserade Ingemar Ericsson på orgeln små stycken på sedvanligt erkänt skickligt och finurligt okonventionellt sätt.

CHRISTER BERG

2017



Många i Borensberg anser att Nils Nilsson är det största orienteringslöfte orten fått fram på mången god dag

Löfte i Borensberg:

Jag är bara en vanlig simpel orienterare

– Han är det största löfte inom orienteringssporten som Borensberg fått fram på mången god dag.

Det säger flera i Borensberg om 17-åriga Nils Nilsson som förra veckan vann sin klass överlägset i tredagarsorienteringen i Boxholmsskogarna. Själva säger han:

– Jag är en vanlig simpel orienterare. Skriv för all del inte att jag är någon stjärna.

Stor marginal

Det må vara hur det vill med den saken men faktum är att det gick mycket bra för Nils i tredagars. Inte nog med att han i konkurrens med 60 pojkar tog hem slutsegern i klassen H17–18. Han vann också varje etapp. Den sista med hela sju minuter. Det är stor marginal det på femkilometersbana.

Nils har inget orienterarpåbrå i släkten. Som för många andra pojkar blev det mest fotboll och han spelade litet i Borensbergs IF. Det är inte mer än tre år sedan han började orientera. Då mest av en slump.

Tjällmo-Godegårds OK anordnade en sommarkus i orien-

tering för ungdomar. Många av klasskompisarna anmälde sig. Nils tyckte att också han kunde pröva på det där med karta och kompass.

– Det var tur det, säger han. För jag upptäckte att här fanns en sport som passade mig precis. Orientering är roligare än fotboll. Orienterarna är ett härligt folk.

Bra i början

I början gick det bra för Nils och han vann en del ungdomstävlingar. Men sedan har det mest varit tummen ned, berättar han. Delvis beroende på att studierna på Västerbyskolan, där han utbildar sig till skogsarbetare, tagit mycket tid.

Inför tredagars tränade Nils hårt i tre veckor. Det räckte till klasseger. Hans största seger. Hittills.

Femdagars

– Nu ångrar jag att jag inte anmälde mig till femdagars, säger han. Det hade varit roligt att få vara med. Inte bara som supporter.

Nästa tävling för Nils del äger rum i slutet av juli i Hallsberg. Sedan får han plocka fram kompassen nästan varenda helg till månadsskiftet oktober/november. Blir det någon tid över i skogsstudierna skall Nils försöka bättra på det som kallas finorientering.

CHRISTER BERG

20/7

Tvåra kast för en del

Snickaren från Motala bakar pizzor i Borensberg

Det finns människor som inte är rädda för tvåra kast i sina liv. En av dem är Leif Adolfsson i Borensberg. Han har bytt ut hammare och såg mot kastruller och porslin.

Från att ha drivit egen byggnadsfirma i Motala under de goda åren på 70-talet är han i dag restaurangägare i Borensberg och tillverkar pizzor i parti och minut.

— Jag har aldrig ångrat att jag tog det här steget, säger han.

Fullt med jobb

Leif Adolfsson utbildade sig till snickare och startade efter en tid eget inom villabranschen. Efterfrågan på småhus stod på topp på mitten av 70-talet. Leif hade fullt med jobb.

— Men det var stressigt,

berättar han. Jag tittade mig om efter något annat och så kom det sig att jag blev kioskägare i Motala. Efter en tid tog jag också över korvkiosken i Borensberg. Det blev jobbigt att ha verksamhet på två platser. 1977 flyttade jag och familjen till Borensberg.

Ville utöka

Verksamheten gick bra för Leif Adolfsson. Så bra att han

vilde sätta upp en större kiosk. Men det var besvärligt med tillstånd till det.

För två år sedan arrenderade Leif restaurang Strömgården som då stod igenbommad sedan några månader. Vid årsskiftet 1981/82 köpte han rörelsen. På de här två åren har Strömgården undergått stora förändringar. Leif Adolfsson har satsat sexsiffrigt belopp plus massor av eget arbete.



I dag sysselsätter Strömgården honom själv och hustru Evy på heltid, vilket alla egna företagare vet vad det innebär, och tre anställda på deltid.

Strömgården har under Leifs tid förvandlats från traditionell restaurang till grillbar och pizzeria. Den som tillverkar pizzorna är förre snickaren själv.

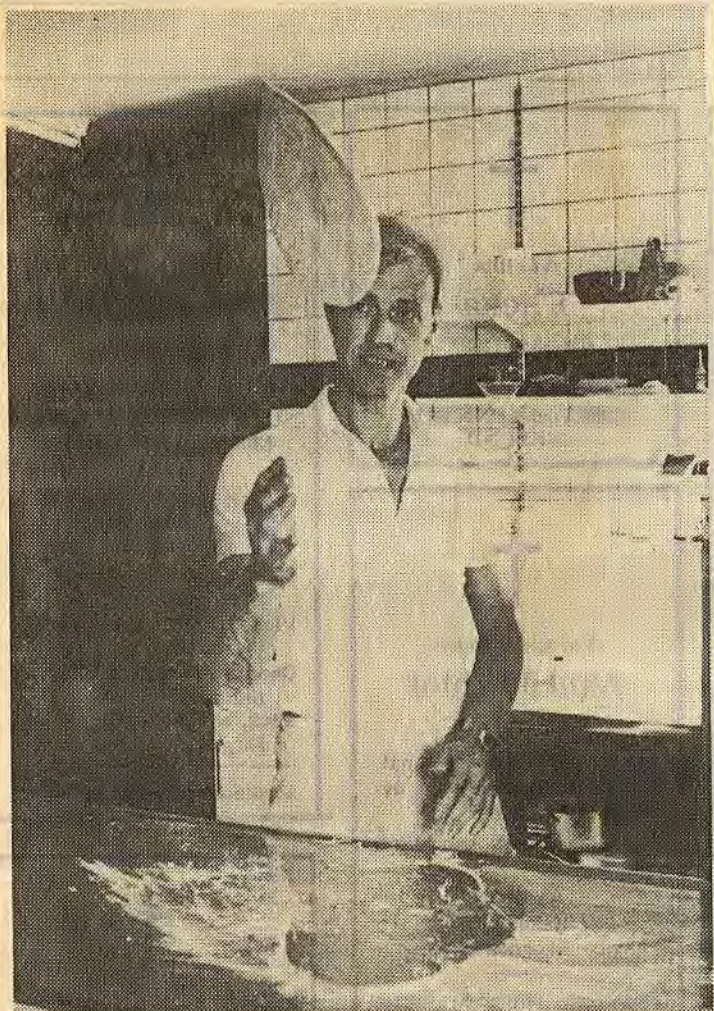
"Ungdomsgård"

Men Strömgården är mer än ett näringsställe. Det är också något av en samlingsplats för många på orten. Särskilt för ungdomen. Det finns inte så mycket ordnat för de unga i Borensberg. En ungdomsgård som av olika skäl är dåligt besökt. Det är allt.

— Ungdomarna får vara här utan några krav att de också måste äta, säger Leif. De sitter och pratar och spelar lite flipper. De yngsta går snällt hem när man talar om för dem att det är läggdags. Ja, över huvud taget måste jag säga att vi har mycket fina ungdomar i Borensberg.

Ingen sprit

Det finns faktiskt föräldrar som ringt och tackat Leif för att han sett till att ungdomarna har någonstans att ta vägen. Och nykterhetsvännerna hade inget att invända mot att Leif inte brydde sig om att söka förnyat tillstånd till sprit- och ölservering.



— Jag har inte ångrat mig ett ögonblick att jag slutade med byggnadsfirman och gav mig in i restaurangbranschen, säger Leif Adolfsson i Borensberg som numera ägnar stor del av sitt liv åt att baka pizzor

Leif Adolfsson skulle gärna vilja utöka sina öppettider. Men det får han inte. I arrendekontraktet fanns en klausul som förbjöd honom att öppna före kl 16. Samma klausul finns i köpekontraktet. Förhandlingsläget var inte det bästa för Leif när han diskuterade kontraktet med förre ägaren som också har ett

annat näringsställe i Borensberg. Leif hade vid köpet redan satsat tid och pengar på Strömgården.

— Men nog vore det intressant att låta t ex KO titta närmare på den här formen av konkurrensbegränsning, säger Leif Adolfsson.

CHRISTER BERG



Håkan Johansson är VD för Åtvidabergshus. Nu kastar han sina blickar mot den finländska marknaden

Uppåt för Åtvidabergshus

Extravåning lyckokast

Åtvidabergshus var det enda utländska företaget på den stora årliga bostadsmässan i Finland. Företaget hoppas på den finska marknaden, men har även klarat sig hyggligt på hemmaplan. Efter första halvåret låg försäljningen 25 procent över budget.

Satsningen på övervåningar för enplanshus har varit lyckosam.

SIDAN FEM

Åtvidabergshus bryter in på finska villamarknaden

— I slutet på 70-talet byggdes omkring 18 000 villor om året i Sverige. Förra året byggdes 13 000 och i år väntas siffran sjunka till 9 000. Prognoserna för 1985 visar på en minskning med ytterligare ett par tusen villor. Det är sådana här siffror som gör att vi är här.

Det berättade Håkan Johansson, VD för Åtvidabergshus, när han i spetsen för en grupp ansvariga för företaget besökte den årliga stora bostadsmässan i Finland. I år förlagd till Forssa, tio mil från Åbo och ungefär lika långt från Helsingfors.



Trägolv, träväggar, trätak. De finska hustillverkarna satsade på bostadsmässan i Forssa mycket på trä. I övrigt dominerade den vita färgen invändigt liksom stort utrymme för bastu med svalrum, högt till tak och gärna en gammaldags vedeldad bakugn i köket

Åtvidabergshus är det enda utländska husföretag som är representerat på mässan. Under en månads tid beräknas bortemot 200 000 besökare ha studerat olika sätt att bo. Från de minst, hyreslägenheter till tämligen vräkiga villor med bastuavdelningen i ett annex, stort som ett rejält fritidshus.

Åtvidabergshus tillhör den lilla grupp husfirmor i Sverige som så här långt bemästrat problemen på villamarknaden. Förra året omsattes 15 milj kr. Årets budget ligger på 18 milj. Efter första halvåret låg försäljningen ca 25 procent över budget.

Måste nyanställa

I dag sysselsätter Åtvidabergshus omkring 25 personer. Den ineliggande orderstocken uppgår till 10 milj kr, den största siffran någonsin. Det här betyder att företaget till hösten måste nyanställa några personer. Produktionen vid husfabriken utanför Åtvidaberg kommer att vara i gång för fullt hela vintern.

— Villabranschen är hård och tuff, säger Håkan Johansson. Kanske klarar vi oss ur de problem branschen har i dag. Det är en kapplöpning med tiden.

Exportsatsning

Det recept som Åtvidabergshus prövar har som huvudingre-

djenser villaförsäljning i Sverige, försäljning av skräddarsydda överväningar och export.

Åtvidabergshus satsar rätt hårt på bl a Finland. Hittills har två villor exporterats till Helsingfors och företaget har order på ytterligare sex, sju villor.

Enda utlänning

Genom sin generalagents kontakter fick Åtvidabergshus vara med i den stora bostadsmässan i Forssa i Finland. Som enda utländska företag.

Mässan är stor. 25–30 husföretag deltar och har i ett stort bostadsområde byggt upp över 30 villor, en handfull hyreshus och åtskilliga radhus och marklägenheter. När mässan är över skall hyresgäster och köpare flytta in.

Spännande

— Det skall bli spännande att se hur vårt hus tas emot här i

Finland, sade Håkan Johansson, som var mycket nöjd med den finska inredningsarkitektens resultat och med de allra första pressomdömena.

— Vi hoppas att bostadsmässan skall leda till att vi säljer 15–20 villor, säger Håkan Johansson.

100 000 i tomtkö

— Villamarknaden i Finland är stadd i stark expansion, berättar Sami Saarinen, generalagent för Åtvidabergshus.

I dag står 100 000 finnar i tomtkö. Under 1982 kommer ca 20 000 att kunna förverkliga sin dröm.

De inhemska husindustrierna svarar för ungefär 95 procent av produktionen. Den övriga biten delas mellan fyra svenska företag.



Den här villan imponerade en hel del på delegationen från Åtvidabergshus. Ljust, stort, rymligt och ökonventionellt. Invändigt försedd med trädgårdsrum, gammaldags bakugn och, förstås, stor bastuavdelning



Åtvidabergshus VD, Håkan Johansson, tillsammans med generalagenten i Finland, Sami Saarinen, på bostadsmässan i Forssa i Finland

— Med rätt marknadsföring dröjer det inte länge innan Åtvidabergshus är största svenska villaföretag i Finland, påstår Sami Saarinen.

den försöka se in i framtiden, vara steget före, experimentera och pröva nya grepp, säger Håkan Johansson.

CHRISTER BERG

Fler länder än Finland bearbetas av Åtvidabergshus, som i år satsar 200 000 kr på marknadsföring utomlands. Villor från Åtvid finns redan i tex Danmark och Schweiz. Agent-sökning pågår för fullt i England och Frankrike. Norska markanden undersöks. I höst skall ett visningshus monteras i Grekland där Åtvidabergshus har intressen i en husfabrik. Företaget räknar på ett stort projekt i Libanon osv.

Övervåningar

I Sverige kompenseras det minskade villabyggandet med tillverkning av övervåningar till enplanshus. Företaget har utarbetat en metod som klarar montering av en övervåning inom loppet av en dag. Vid årsskiftet hade företaget kontrakt på över 40 övervåningar.

— För att överleva i den här branschen måste man hela ti-

26/7

Krav från de handikappade Låt länstrafiken sköta färdtjänsten

Färdtjänsten i Åtvidaberg bör överföras till länstrafiken i stället för att handhas av kommunen. Det anser handikapporganisationerna.

Man har inom Handikappför-
eningarnas centralkommitté i
Östergötland uppmärksammat
att färdtjänsten i flera komm-
uner blivit försämrad på grund
av den ekonomiska åtstram-
ningen.

Riktig utformning

— Så länge den kollektiva
trafiken inte är tillgänglig för
alla måste kommunerna ställa

upp på de handikappades krav
på en riktigt utformad färdtjänst
ansluten till länstrafiken, heter
det i ett uttalande.

I Åtvidaberg har represen-
tater för handikapprörelsen dis-
kuterat frågan med social-
nämndens ordförande Göran
Pettersson och förre socialche-
fen Tord Nilsson.

Nämnden intresserad

Socialnämnden har seder-
mera beslutat uttala sitt in-
tresse för att färdtjänsten i
Åtvid överförs till länstrafiken.
Kommunstyrelsen tar upp frå-
gan omedelbart efter semester-
uppehållet.

Stora hyresförluster för Åtvidabergshem

**Stiftelsen Åtvidabergs-
hem dras som vanligt med
en del outhyrda lägenheter
och lokaler. Hyresförlusten
för allt det outhyrda upp-
gick vid halvårsskiftet till
nära 580 000 kr.**

Den summan har den kommu-
nala bostadsstiftelsen nu begärt
att kommunen skall täcka. För
hela 1981 uppgick hyresförlus-
terna till drygt 870 000 kr. Det
beloppet har i vår utbetalats i
bidrag av Åtvidabergs kom-
mun.

I år ser hyresförlusterna ut
att passera miljongränsen. Nå-
got som dock inte kommer som
en överraskning. Redan i början
av 1981 beräknade stiftelsen att
hyresförlusterna 1982 skulle
uppgå till 1,1 milj kr. Prognosen
var ganska exakt.

Det är i Eksättersområdet
som de flesta tomma lägenhe-
terna finns. Där uppgår hyres-
förlusterna till 505 000 kr. I
Långbrottområdet, i Solrosen
och i Björsäter står bara några
enstaka eller någon enda lägen-
het outhyrd.

Övervakare finns inte längre.
Men de skall få bättre betalt.
Tidigare hade socialnämnden
möjlighet att besluta om över-
vakning av unga med t ex alko-
holproblem. Enligt den nya so-
cialtjänstlagen kan nämnden
numera bara utse en kontaktperson
med uppgift att hjälpa
den enskilde om han eller hon
begär eller samtycker till det.
Hittills har övervakarna fått 100
per fall och månad. Kontaktpersonerna får dubbelt upp.

Nu är också de tio barn från
Åtvidaberg som är placerade i
familjehem, den nya beteck-
ningen för fosterhem, olycks-
fallsförsäkrade. För en tid se-
dan upptäcktes på socialkonto-
ret att barnen inte var försäk-
rade mot olycksfall. Nu skall
böt rådas mot den bristen vilket
kostar kommunen ett par
hundra kronor om året.

De brandmän i Åtvid, Björsäter
och Falerum som har sär-
skilt lång väg till respektive
brandstation kommer att få
reseersättning. 115 000 kr har
anslagits för ändamålet.

23/7

Bra boxat av Roger

Åtvidsboxaren Roger Carl-
berg gjorde bra ifrån sig i
förra veckans turnering i Bala-
tonförd i Ungern. I första
matchen slog han den unger-
ske juniormästaren. Med sif-
forna 3-2 förlorade Roger
finalen mot Bulgariens mäs-
tare i lätt tunvikt. Roger Carl-
berg är nu så gott som klar för
junior-EM som går i Östtysk-
land i september. Närmast
väntar i början av augusti en
internationell juniorturnering i
Finland.

26/7

Bowlinghallen får sin yngste föreståndare

Bowlinghallen i Åtvidaberg har fått en ny föreståndare. Igen. Den femte på en tioårsperiod.

Den nye föreståndaren heter Anders Brommesson, åtvidabergare av födseln och dessutom yngre än någon av sina företrädare. Han är 21 år gammal.

— Jag har själv spelat mycket bowling och vet därför rätt bra hur bowlarna här i Åtvid vill ha det i sin hall, säger Anders Brommesson när han så här mitt under de hetaste av semesterdagar planerar och donar som bäst i hallen under markplanet.

Tillsammans med uthyraren, fritidsnämnden, håller han på att fräscha upp anläggningen. En smörjmaskin är på gång.

— Då blir det antligen slut på snacket om att banorna drar ojämnt, säger han.

Till starten i augusti skall han samla klubbarna till en träff för att få igång ett mera konstruk-

tivt samarbete. Korbowlings skall omorganiseras. Tio i toppspelet kommer tillbaka. Öppetiderna skall anpassas till spelarnas olika önskemål.

— Under senare år har seriespelet sjunkit här i Åtvid, berättar Anders Brommesson. I slutet av 70-talet spelades över 30 000 serier om året i fyrbarnorshallen mot ca 25 000 serier nu. Det gäller att få igång spelet ordentligt igen. Inte minst för att få upp någon eller några av klubbarna i högre divisioner.

Anders Brommesson arrenderar bowlinghallen av kommunen. Fritidsnämnden är tämligen generös med hyra och underhåll men kräver i gengäld minst 35 timmars öppethållande i veckan och har satt tak på priset för seriespel och hyror av skåp.

I Åtvid kostar varje serie 3 kr 75 öre. Därmed håller man lägst pris i Östergötland så när som i Motala.

CHRISTER BERG



Anders Brommesson har tillträtt jobbet som föreståndare för bowlinghallen i Åtvidaberg. Med sina 21 år är han den yngste som förestått hallen

27/7



Åtvidaberg besöks i veckan av de båda japanska pianisterna Itsumi Mitsudome och Eriko Kagawa, som ger en konsert i Åtvids församlingehem

Pianister från Japan spelar i Åtvidaberg

Serien Sommarmusik i Åtvid fortsätter på onsdag med en pianoafton i församlingshemmet. För programmet svarar två långväga gäster. Det är de båda pianisterna Eriko Kagawa och Itsumi Mitsudome från Japan som besöker Åtvidaberg.

De båda japanskorna studerar piano i Winterthur i

Schweiz. Precis som pianopedagogen Mimmi Berg från Åtvidaberg. Det är således genom den kontakten som åtvidabergarna nu får tillfälle att lyssna på de två skickliga flickorna.

På programmet står Jeux d'eau och Sonatin av Ravel, Chopins g-mollballad och en B-dursonat av Mozart.

Björnsätters SK

Vill ha bidrag till varm dusch

— En oförutsedd utgift av den här storleksordningen är mycket svår, för att inte säga omöjlig, att klara av för en så liten klubb som Björnsätters SK.

Det skriver klubben i ett brev till kommunstyrelsen i Åtvidaberg. Klubben vill ha ett bidrag med 11 000 kr för att täcka kostnaderna för en ny varmvattenberedare i omklädningslokalen vid Sättervallen.

Gick sönder

Den gamla varmvattenberedaren gick sönder för en tid sedan. Den var för gammal att reparera så klubben lät installera en ny. Installationen gjordes omedelbart av hygieniska skäl.

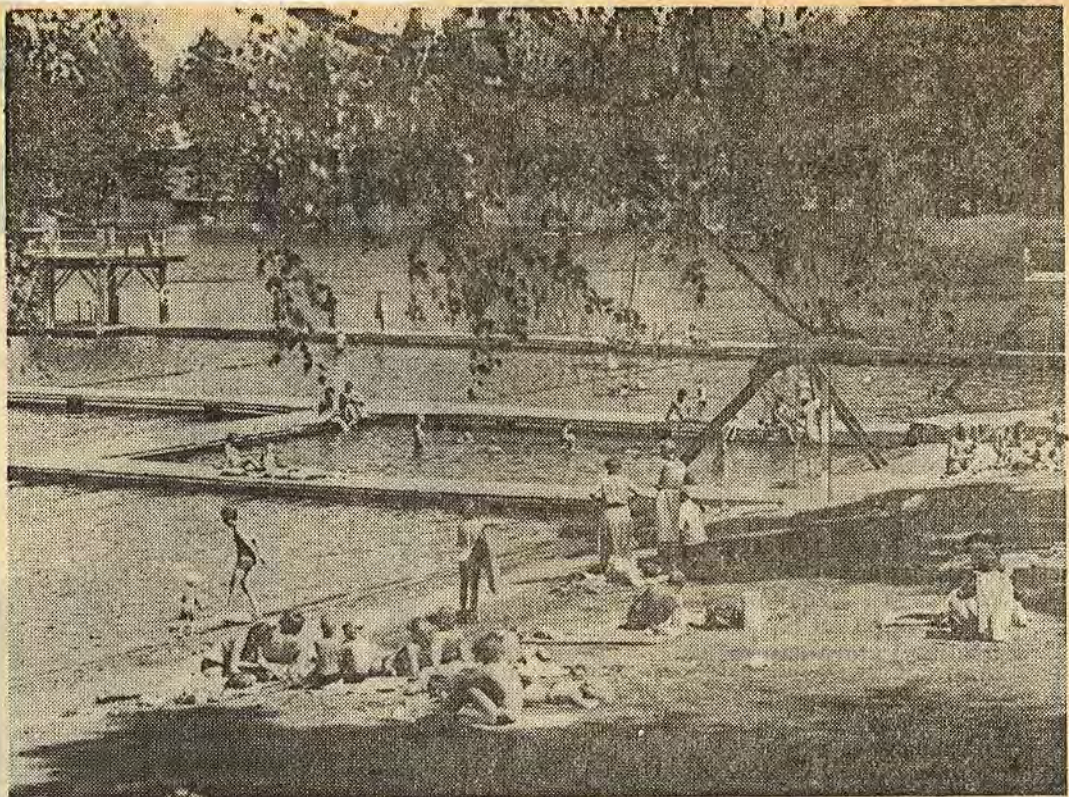
Därefter vände sig Björnsätters SK till fritidsnämnden med en

ansökan om bidrag. Fritidsnämnden gick med på 5 000 kr. Hela kostnaden uppgick till 16 000 kr.

Öppet för alla

I sin ansökan till kommunstyrelsen om ett nytt bidrag för att täcka resten av utgiften hänvisar sportklubben till de faktum att man upplåter omklädningsrum och duschar även för allmänheten.

Det motionsspår som utgår från Sättervallen utnyttjas flitigt av Björnsättersborna som naturligtvis är tacksamma för att det finns någonstans att duscha av sig efter genomförda mödor, menar klubben.



Under de senaste åren har hälsovårdskontoret i Åtvidaberg fått in flera rapporter om röd färg på sjön Ören. Orsaken är massblomning av alg. Nu undersöker man varför algen blommar och hur vattnets kvalitet påverkats

Alger färgar Ören röd Vattnet går att dricka

– Vattnet i sjön Ören är lite grumligt. Men det är ingen fara att bada i det. Proverna visar i själva verket att vattnet har så fin kvalitet att det, enligt normerna för enskild vattentäkt, tom duger som dricksvatten.

Det säger hälsovårdsinspektör Bernt Persson i Åtvidaberg.

Under de allra senaste åren har flera rapporter kommit in till hälsovårdskontoret om den "rödfärgade" sjön. Det talades om röd sand på isen, om blekröd slemmig massa i gropar i isen, om brunröda algmassor utmed stränderna på sommaren.

Orsaken till det röda slemmet är kraftiga algbloomningar av en röd form av släktet Oscillatoria. Massblomning av algen är ovanlig i Sverige. Man har exempel från Ullevifjärdarna i Mälaren.

Kunskaperna om orsakerna till växlande algsammansättning i sjöar är dålig. Det finns teorier om ett samband med ökad svavelvätebildning.

Hälsovårdskontoret i Åtvidaberg inledde i våras en undersökning om vad som håller på att hända med sjön Ören. Sjön är viktig inte bara ur rekreationssynpunkt. Det är från den här sjön som åtvidabergarna får sitt dricksvatten.

Dessutom har Ören klassats som riksintressant eftersom det finns hornsimpa, pungräka och annat smått och gott från istiden i sjön.

Undersökningen som kommer att ta hela året i anspråk leds av biologistuderande Magnus Wadstein, praktikant vid hälsovårdskontoret i Åtvid. Eftersom ökad näringstillförsel ofta är orsaken till att algbloomning uppstår har man valt att studera hur det är med tillrinning, förekomst och avrinning av kväve och fosfor.

Hittills gjorda provtagningar visar att förekomsten av kväve och fosfor aldrig förut varit så hög som nu. Men då skall man komma ihåg att det är mycket ont om jämförelsematerial från åren 1974–82.

Någon gång efter årsskiftet hoppas man kunna få svar på frågor som orsaken till algbloomningen och om vattnets kvalitet försämrats. Likaså skall en sk näringsbudget göras upp för sjön.

Dackecupen utan titelförsvarare

I dag, tisdag, startar Dackecupen i fotboll på Dackevallen i Falerum utanför Åtvidaberg. Årets cup kan mycket väl bli spännande trots att den kanske inte riktigt kommer att kunna genomföras på det sätt som regelnmakarna tänkte sig när evenemanget instiftades på början av 70-talet.

För egentligen skall bara lag från fyran och uppåt delta i cupen. Men av de fyra lagen i år är det bara Sturefors IF som spelar i fyran. Arrangerande Falerums IF och Yxnerums IF

spelar i femman och Tyllinge IF i sexan.

Vidare sägs i statuterna att det lag som kommer sist ett år kan bytas ut mot ett annat nästa år. Men som Falerum själva belade jumboplatsen förra året, så får laget en chans till. Är man arrangerör så är man.

Till yttermera visso kommer inte förra årets segrare, Gamleby. De har tackat nej till erbjudandet att försvara sin titel med hänvisning till att seriespelet går före.

Tisdagmatchen går mellan Tyllinge och Falerum och på torsdag spelas Yxnerum-Sturefors. På lördag avgörs finalen och matchen om tredje pris.

Bra badvatten i hela kommunen

— Generellt sett är badvattnet vid de kommunala baden i Åtvidaberg mycket bra.

Det säger hälsovårdsinspektör Bernt Persson i Åtvidaberg. En gång i månaden tas prov på vattnet vid de sju baden i kommunen. Man undersöker förekomsten av termostabila och colibakterier.

Det allra bästa vattnet har, enligt undersökningsresultaten, Grebobornas bad i Ärlången. Nästan i klass med det kommer Domarviksbadet i Hannäs, badet i Såken i Yxnerum och Örnbadet strax utanför Åtvid. På alla de här platserna är kvaliteten på vattnet så bra att det är drickbart. Åtminstone enligt normerna för dricksvatten från enskild vattentäkt.

Bysjöns vatten är också av utmärkt badkvalitet och klart godkänt får även Brotorpsbadet vid Risten. Första provet vid Byrumsbadet utanför Björsäter var utan anmärkning medan

det andra provet resulterade i "med tvekan tjänligt". Hälsovårdskontoret har ökat uppmärksamheten på Byrum.

CHRISTER BERG

Gårdserums kyrkokör genomförde på söndagen sin årliga utflykt, som i år förlagts till Gryts skärgård. Färden gick med båt från Fyrudden till Harstena, där de närmare 30 deltagarna gjorde en rundvandring. I strålände solsken och lätt sjöbris fortsatte sedan resan bland kobbar och skär. Väl i land gjordes ett besök i Gryts kyrka och resan avslutades med kvällskaffe hos reseledarna Kerstin och Nils Bokblad.

Tornadon från Åtvidaberg

För-OS i USA och VM i Kanada väntar nu Åtvidabergs tornadosegelare Göran Marström och hans nye gast Krister Söderqvist. Krister släppte rallyratten i våras och tämligen omgående blev han svensk mästare i en ny sport.

SPORTEN

CORRESPONDENTEN

28/7

12 ÖC onsdag 28 juli 1982

Nye gästen vann vid fartåk Släppte rallyratten — tog SM-guld direkt

För en vecka sedan blev Krister Söderqvist från Åtvidaberg svensk mästare. På söndag startar han i för-OS i USA. Och om ytterligare ett par veckor är han med i startfältet när VM skall avgöras i Kanada.

Det handlar om segling i sportens formel 1, tornado. Jämförelsen är inte helt tokig. För Krister Söderqvist har varit en av Åtvidabergs bästa rallyförare. Nu har han, åtminstone tills vidare, lagt rallyratten på hyllan.

— Att flyga fram i en tornado är vassare än att bränna av i en 200-hästars BMW, säger han.

□ Kometkarriär

Krister Söderqvist har gjort en kometkarriär inom segelsporten. Det har ännu inte gått tre månader sedan han för första gången gick ombord på en tornado. Det han då visste om segling hade fått plats på ett vykort. I dag har han en SM-titel.

Krister är 23 år gammal och smed till yrket. Han jobbar praktiskt taget vägg i vägg med Göran Marström som driver en vulkaniseringsverkstad. En av Görans specialiteter är tillverkning av

rallydäck. Inte undra på att de båda allt som oftast kommit i kontakt med varandra.

□ OS-BRONS

Göran Marström har sedan 1976 tillhört svenska eliten i tornado. På meritlistan står bl a ett OS-brons och två SM. Innan han på allvar började med segling ägnade han sig mycket åt utförsäkring på skidor. Ett Götalandsmästerskap t ex vittnar om hans skicklighet.

— Men ett brutet ben och problemen att vara östgöte och kunna satsa ordentligt gjorde att jag mer eller mindre lade av skidåkningen, säger han.

Som om det skulle vara en mindre prestation att bo i en inlandskommun och ändå bli elitsegelare.

□ SVÄRT HITTAGAST

OS-bronset tog Göran Marström 1980. Då med en annan åtvidabergare, Jörgen Ragnarsson, som gast. Sedan dess har han haft svårt att hitta någon med de rätta kvalifikationerna. Krister Söderqvist kom med mer eller mindre av en slump.

Men det var ett lyckokast.

— Krister har de egenskaper jag kräver, säger Göran. Han är smidig, orädd och stark. Och han lyder order. Det kan nog vara bra med diskussioner för att lösa problem. Men på en tornado under tävling hinner man inte med sådant. En bestämmer.

□ TRÄNAT STENHÅRT

Under de här månaderna har Göran och Krister tränat som besatta. Fem, sex dagar i veckan. Och inte bara segling utan också styrketräning och kondition. Det går det åt för att matcha te amerikana som har favören att kunna segla året om.

Göran Marström är inte bara en duktig seglare. Han är också mycket road av tekniska detaljer och har utvecklat en hel del saker på sin tornado. Tillsammans med en expert på Saab håller han också på och konstruerar en ny egen farkost. Slår den kan det till och med bli tillverkning av tornados i Åtvidaberg.

□ LÅNAD BÅT

Men i för-OS och i VM åker åtvidabergarna i lånad båt.

Tornadon snabbast

Tornadon är världens snabbaste segelfartyg. Med hygglig vind gör den upp till 25 knop. Det kan jämföras med traditionella stora segelbåtar som kommer upp i högst 10 knop. Tornadon är en katamaran, dvs har två smala skrov som hålls samman med balkar. Hela båten med segel och allt väger högst 160 kg.

Genom de mycket smala skroven blir vågbildningsmot-

ståndet väldigt litet. Tornadon skjuter fram som ett spjut på vattnet. Den höga hastigheten och vindkänsligheten ställer stora krav på tekniska och taktiska kunskaper hos skepparen.

Allt fler börjar segla tornado. I dag finns ca 140 tornados i Sverige. Dansken Paul Elvström har börjat tävla i tornado.



De nyblivna svenska mästararna i tornado kvällen innan avresan till för-OS och VM. T v gästen Krister Söderqvist som gjort komettkarriär inom sporten och t h rutinerade skepparen Göran Marström

— Det är en fin båt, även om den inte har alla finesser som vår, säger Göran.

Tidigt på tisdagsmorgonen åkte

Göran och Krister i väg. Går allt som det skall så kan det också vara med i några deltävlingar i öppna amerikanska mästerskapen. På söndag går starten för

den första av sju delseglingar i för-OS i Long Beach. En vecka senare väntar en 420 mil lång bilresa till VM i Kingston i Kanada.

Och om två år väntar OS?
— Det är vårt stora mål, säger de båda fartentusiasterna med en mun.

CHRISTER BERG

Storsamling i Åtvidaberg skakar fram jobb åt unga?

Hur skall man bära sig åt för att minska ungdomsarbetslösheten? Hur skall man kunna motverka ytterligare försämring på arbetsmarknaden för ungdomarna i Åtvidaberg?

Frågor av det här slaget skall diskuteras av en rad instanser under en sammankomst i slutet av augusti. Initiativet har tagits av länsarbetsnämnden. Kommunen kallar sina olika förvaltningschefer liksom represen-

tanter från de fackliga organisationerna på orten.

Svårt för unga

Länsarbetsnämnden säger i sitt brev till kommunen att förra året medförde en betydande minskning av efterfrågan på arbetskraft och en kraftig ökning av arbetslösheten i länet. Ungdomarna fick stora svårigheter att komma in på arbetsmarknaden.

Situationen i år pekar på en fortsatt och än kraftigare för-

sämring av ungdomarnas möjligheter att få arbete. Veckan efter skolavslutningen fanns i Östergötland närmare 2 500 ungdomar utan arbete. Det var 30 procent fler jämfört med samma tid 1981.

Lokala initiativ

Flera av de instanser som hittills tagits eller planeras för att hjälpa ungdomarna har tillkommit på lokala och enskilda initiativ. Nu förbereder såväl regionala som lokala myndigheter hela åtgärdsprogram inför hösten för att minska ungdomsarbetslösheten.

Länsarbetsnämnden bjuder in till gemensamma möten där man utbyter information om det aktuella sysselsättningsläget, diskuterar de projekt som planeras och också tillsammans försöker komma på nya lösningar för att motverka en försämring av arbetsmarknaden för ungdomarna.

Beredskapsjobb

I början av juli månad var 188 ungdomar registrerade som arbets sökande. Motsvarande siffra förra året var 134. Under våren var ett 60-tal ungdomar sysselsatta i beredskapsarbete. Baroniet Adelswärd erbjöd 30 ungdomar jobb i tre månader.

CHRISTER BERG

Semesterlunk lockade 300

Under den stora semesterns näst sista vecka deltog 321 åtvidabergare i fritidsnämndens och Korpens motionsaktivitet Semesterlunken. Av deltagarna var det också 232 som passade på att vara med på tipstävlingen.

Nära hälften av tipparna pric-kade in alla tolv frågorna rätt.

Efter lottdragning utsågs Ingbritt Svensson, Malte Lindahl och Veiné Svensson till veckovinnare.

Rätt tipsrad: x1x 111 xxx 212. Veckans Baden-Badenstol gick till Maybritt Samuelsson.

Övriga pristagare blev Berit Ahlsén, Sten Eriksson, Inger Thörnström, Rune Anund, Axel Thorén, Nils Pettersson, Majbritt Engström, Gunilla Ripstrand och Gunnar Svensson.

ÅTVIDABERG

Eds fiskevårdsförening har firat 10-årsjubileum med fiske-tävling, tipspromenad och andra aktiviteter. I fisketävlingen segrade Magnus Holmstedt med 18 fiskar före Signe Hultman, 16 fiskar, och Irene Larsson, 13 fiskar. K G Lindblom drog upp den största fisken och Stefan Säberg den minsta. I ungdomsklassen segrade Stefan Säberg före Roger Säberg och Annette Larsson. Tipspromenaden vanns av G Säberg efter praktiskt prov eftersom fyra tävlande hade nått samma segerresultat.

En missionsauktion anordnades av EFS i Åtvidaberg i Tranebo på lördagen, en tradition med 60-åriga anor. Pastor Hans-Eric Hägg ledde evenemanget, som samlat ca 150 besökare. Auktionsförvärfare var Gösta Hall. Tillsammans med servering och lotterier inbringade auktionen ca 9 300 kr.

Skämt eller allvar

En brevbomb eller ett skämt? Det frågar sig postmästaren i Åtvidaberg sedan hon funnit ett vitt fönsterkuvert vid postsorteringen. På baksidan stod det textat: "OBS! BREVBOMB". Teknisk personal vid Linköpingspolisen undersöker det mystiska brevet just nu.

SIDAN SJUTTON

CORRESPONDENTEN

Brevbomb i Åtvid Allvar eller skämt?

När postpersonalen i Åtvidaberg sorterade sista postsändningen i tisdags kväll fick de en chock. På baksidan av ett vanligt, vitt kuvert stod det textat "OBS! BREVBOMB".

— Jag är inte särskilt skakad. Det hela får betraktas som ett

skämt. Åtminstone tills vi vet vad kuvertet egentligen innehåller. Men instruktionerna är sådana att vi inte får nonchallera en sådan här sak.

Vanligt kuvert

Det säger vikarierande postmästaren Ulla-Britt Sundberg i Åtvidaberg med anledning av brevbombshotet.

Brevet var pålagt i en av brevlådorna i Åtvidaberg på tisdagen och upptäcktes i samband med sorteringen efter sista tömningen.

Det var en vanligt vitt fönsterkuvert, adresserat till en privatperson. På baksidan stod skrivet "OBS! BREVBOMB". Ur

ena hörnet stack två ledningsskablar ut.

Betyder så mycket

Brevet lästes in på betryggande sätt och på onsdagen kontaktades postens huvudkontor i Stockholm. Åtvidaberg fick rådet att vända sig till polien och under dagen hämtades försändelsen upp av personal från tekniska roteln i Linköping. Undersökningen av kuvertet är inte klar ännu men det mesta tyder på att brevet är ett skämt.

Den här gången är det minnsann inte postens fel om det tar några dagar innan brevet når adressaten. Ett brev betyder så mycket. I detta fall en massa extrajobb för post och polis.

REGIONALT

Ungefär 60 inbrott hann en 17-åring med under tre veckor innan han greps i Överum. Därmed kan polisen i Västervik börja reda upp en stor härva av stöder.

SIDAN FEMTON

60 inbrott på tre veckor

Ledaren fast i Överum Linköpingsbor indragna

Under de tre sommarveckor som 17-åringen befann sig på fri fot hann han med att begå ett 60-tal inbrott.

Värden för hundratusentals kronor stals eller förstördes innan ynglingen slutligen greps utanför Överum. Då efter att i hög fart ha försökt undkomma en förföljande polisbil.

Två gevär

Därmed kunde polisen i Västervik börja nysta i den stora härvan med förgreningar till Åtvidaberg, Linköping, Oskarshamn och Malmö. Tre personer är anhållna och fler kommer att gripas i Linköping.

Det mesta av stöldgodset har påträffats, en hel del gömt i oländig skogsterräng i Åtvidaberg. Bland det stulna påträffades bl a två mausexgevär och en hel del ammunition som stulits utanför Kalmar. Vad ynglingen skulle ha vapnen till är oklart. Men de var för tillfället obrukbara eftersom han inte lyckades hitta några slutstycken.

I slutet av juni rymde 17-åringen från ett kollektiv mitt i Småland. Han sökte sig upp mot Åtvidabergsgränsen där han tidigare vistats och tog kontakt med två något äldre ynglingar och en 16-årig flicka. Med i bilden finns också en 24-åring från Linköping som i flera omgångar ställde upp med bil och som ersättning fick del stöldgodset.

Ynglingen började sin intensiva verksamhet med att stjäla en bil. Med den åkte han till Oskarshamnstrakten och stal bl a 13 000 kr på flygplatsen och 2 000 kr i Påskallavik.

Pengarna satte han och två kamrater sprätt på under en fem dagar lång vistelse i Köpenhamn. På återvägen stals en snabb bil i Malmö och utanför Kalmar skjutvapnen.

Lång lista

Efter några dagar i hemtrakterna kördes bilen av vägen i Tryserum. Sällskapet åkte på

nytt ner till Malmö och hittade en ny snabb bil i Hörby. Praktiskt taget överallt där sällskapet for fram gjordes inbrott. I Kalmar, i Västervik, Oskarshamn, Överum, Gamleby, Kisa, Åtvid och Linköping.

Kyrkor, skolor, föreningslokaler, affärer fick påhälsning. Musikinstrument, bilar, kassettdäck, minimotorcykel, pengar, TV-apparater — allt stals med samma glädje. Plus att de vittjade ca 25 bilar på 800 liter bensin.

Höll inte

På morgonen den 16 juni upptäcktes 17-åringen av en polispatrull i Gamleby. Han försökte åka ifrån dem och påstår själv att han höll hastigheter upp mot 200 km/tim. I Överum fick polispatrullen åter kontakt med ynglingen som försvann i rasande fart in på en grusväg. Men där höll inte bilen längre för påfrestningarna.

CHRISTER BERG

Fler tomter behövs

Nu behövs fler tomter för industriändamål i Åtvidaberg. Alla färdiga tomter i Fågelsångens industriområde utmed Linköpingsvägen är sålda eller uthyrda.

På försommaren såldes en fastighet till Svensk bilprovning. En annan fastighet skall köpas av det kommunala bolaget Åtvidabergs industribyggen som där skall uppföra ett industrihus som skall hyras ut till Vattenfall. Den tredje och sista kvarvarande tomten skall hyras ut till Vattenfall för parkering av bilar och husvagnar.

Därför föreligger det nu ett behov av fortsatt exploatering av ytterligare markområden i Fågelsången om målsättningen för industrilokaliseringen skall kunna upprätthållas.

Stadsplanen är fastställd. Men det krävs pengar för utbyggnad av gator och va-ledningar.

Gatukontoret begär 450 000 kr för att sätta igång den utbyggnaden. Pengarna räcker till att exploatera tre nya industritomter.

Kommunstyrelsen behandlar frågan nästa vecka.



Det gamla sågverket brann ner med blixstens hastighet. Brandmännen från Åtvid och Björsäter kunde inget göra för att rädda träbyggnad och lastbil

Såghuset i Borkhult totalt nedbrunnet

Gamla såghuset i Borkhult två mil norr om Åtvidaberg brann tidigt på torsdagsmorgonen ner till grunden. Branden fick ett våldsamt förlopp. När brandkårerna i Åtvidaberg och Björsäter kom till platsen stod inget att rädda.

Sågdriften har sedan länge varit nedlagd och numera används den medfarna träbyggnaden mest som förråd. I ena änden hade ett garage uppförts och där stod en lastbil parkerad. Fordonet blev totalförstört. Det värderades till närmare 30 000 kr.

Rökutvecklingen syntes långväga. Första larret till brandkåren gjorde gällande att det rörde sig om en skogsbrand i Yxnerumsskogarna. Det skulle i så fall ha varit nästan på dagen sju år efter den stora skogsbranden i Gobo ytterligare några mil österut.

Under resan ut till brandplatsen på de krokiga och guppiga vägarna fick man per radio det korrekta beskedet.

Orsaken till branden är okänd. Av allt att döma har dock branden börjat i den tomma delen av såghuset.

Nästan alla medlemmar i Närstadrotens syförening deltog tillsammans med sina män på årets sommarutfärd. Med kyrkoherde Arne Nilsson i spetsen besöktes först Berga kyrka i Linköping där man studerade det nya församlingsgårdsbygget. Det är nämligen samma arkitekt som fått uppdraget att förprojektera ett nytt församlingshem i Åtvidaberg. Färden gick sedan vidare på Göta kanal mellan Berg och Borensberg. Efter ett besök på Kanal museet i Motala nådde sällskapet huvudmålet Vadstena. Där besöktes bl a Bjälboättens palats och Blåkyrkan. Slutligen gästades Mariadöttrarnas kloster där åtvidabergarna fick såväl lekamlig som andlig spis.

Något ökat bokintresse

Bokutlåningen ökar åter så smått i Åtvidaberg. Under årets första månader lånades på biblioteken i Åtvidaberg sammanlagt 37 103 böcker mot 36 999 förra året.

Då skall man ändå komma ihåg att biblioteket haft stängt ett par veckor i år. Statistiken domineras av barn- och ungdomsböcker. Ungefär varannan utlånad bok tillhör den kategorin. Därnäst kommer skönlitteratur och sist facklitteratur.

På huvudbiblioteket i Åtvid utlånades första halvåret 28 300 böcker, i Björsäter 2 200, i Fale- rum 1 900 och i Grebo 4 600.

31/7
Ligger Åtvids centrum fel?

Tre km från Stortorget började man bygga kyrka

— Ja, man kan inte så noga veta. Men kanske skulle samhället i själva verket haft sitt centrum 3–4 km längre västerut. Det finns flera tecken som tyder på det. Var det slummen eller någonting annat som gjorde att tätorten kom att ligga där den ligger?

Det frågar sig Karl-Hugo Flood i Åtvidaberg. Han är typograf till professionen men på fritiden ivrig hembygdsforskare, släktforskare och träslöjdare. Ett kort samtal med denne uråtvidabergare och man är yr i huvudet av en aldrig sinande ström av fakta om gamla torp, om forna tiders knektar, om sägner och anekdoter från forntid till nutid.

Pastoralt

Men åter till det som kunde varit Åtvidabergs centrum. Det är en pastoral plats, fågelvägen ungefär tre kilometer rakt västerut från Stortorget i Åtvid. Stora lummiga ekar ger svalkande skugga på den lilla höjden. Där finns några stora stenrösen. Det ena rakt i väst-öster. Där står också en minnes-

sten rest. Av få människor känd och hundra meter från den lilla skogsbilvägen som en gång i tiden förmodligen var förbindelseled mellan Åtvid och Kindabygden.

— Som barn åkte jag åtskilliga gånger cykel med min far på den här vägen, berättar Karl-Hugo Flood. Varje gång vi kom förbi den här platsen tystnade min far. Platsen var helig. Här skulle man inte prata.

Enligt sägnen skulle folk någon gång på 1200-talet ha påbörjat byggandet av en kyrka på höjden ovanför sjön Glan.

Inte klarlagt

— Hur det är med den saken är inte utrett, säger Karl-Hugo Flood. Jag har talat med museifolk och med människor här med stor kunskap om bygden. Definitivt svar kan inte ges. Arkeologer på 1800-talet ansåg teorin troligen medan man i dag anser att stenrösen anger en för stor byggnad.

Men Karl-Hugo Flood hävdar att det måste ligga någonting i sägnen.

Öster – väster

— Det som skulle kunna vara en grund ligger i rakt ost-västlig riktning, som alla andra

kyrkor. Det finns massor av gruvhål och rester av bosättningar i trakten som tyder på liv och rörelse här. Den gamla allfarvägen går precis intill.

År 1925 restes en minnessten på platsen. Det berättas att friherrinnan Louise Adelswärd deltog i invigningen.

Oläsligt

Med åren blev inskriften på stenen allt mer oläslig. Platsen blev nästan bortglömd.

— Jag hade länge retat mig på att det inte gick att se vad som ristats in i stenen, säger Karl-Hugo Flood. I våras gjorde jag slag i saken, skurade stenen och fyllde i bokstäverna med svart färg.

Friluftsgudstjänst

— Visst vore det roligt att få klart besked om här är grunden för en kyrka eller om Hembygdsföreningen rest stenen i onödan, säger Karl-Hugo Flood. Oavsett vilket måste väl alla hålla med om att det här är en underbar plats som av många genom tiderna ansetts helig. Den skulle passa utomordentligt väl för en friluftsgudstjänst. Eller hur?

CHRISTER BERG



— Många tecken tyder på att folk från 1200-talet verkligen började bygga en kyrka på den här platsen, säger Karl-Hugo Flood som i vårdagarna själv såg till att minnesstenen gjordes ren och att texten blev läsbar

Hemsända varor — räddningen för landsbygdens pensionärer

— Det är en välsignelse så länge de åker ut till oss med varorna. Annars vet jag inte hur det skulle gå.

— Skriv att de måste fortsätta med hemsändningen. Det ger oss en chans att kunna bo kvar.

Så här lät det ute i stugorna på den åtvidabergska landsbygden när Correspondenten följde med Gunnel Andersson i Falerum på en tur. Gunnel är länken mellan affär och bostad för ett hundratal hushåll i södra Åtvidaberg.

Bättre förr

För tio—tjugo år sedan fanns det inte bara flera affärer på landsbygden. Det var också ordnat med varubussar som åkte omkring med kött och mjölk och specerier.

I dag återstår blott en handfull butiker utanför centralorten. Varubussarna har slutat rulla. Därmed har också besvärigheterna för många boende på landet ökat högst väsentligt. I synnerhet för äldre människor som kanske inte heller har tillgång till bil.

Räddningen

I gengäld har hemsändning av varor blivit räddningen för många människor. Man ringer till "sin" affär och beställer varor och en gång i veckan kommer bilen. Chauffören bär in kassar, paket och drickabackar ända in i köket.

— Alternativet skulle vara att beställa skjuts med taxi genom kompletteringstrafiken, säger Valborg Karlsson i Hulta. Men på vintern tar den sig inte in från stora landsvägen. Och det är 700 m att släpa och bära på



Margit Peterson och Anna Peterson tar emot Gunnel Andersson med stor glädje när hon kommer med veckans "ranson" av livsmedel

grejorna då. Det är tungt för en pensionär.

På pulka

Gunnel Andersson låter sig inte hedjas av snö och is. I vintras drog hon kassarna på pulka där inte skåpbilen tog sig fram.

Överallt där Gunnel knackade på möttes hon av glada och tacksamma människor. De flesta ett stycke till åren komna. Många ser under veckorna inga andra ansikten än varubudets och lantbrevbärarens. Därmed skulle mycket kunna sägas också om den sociala funktion hemsändningen har.

— Det går inte att bara lämna

av grejorna, ta betalt och sedan åka, berättar hon. På sina håll får jag till och med en tillrättavisning för att jag inte hinner stanna på kaffe.

Gunnel Andersson har kört ut varor från Falerums livs i ett år. Varje vecka besöker hon ett hundratal hushåll utefter ca 25 mil mycket slingriga och krokiga små grusvägar. På ett par ställen hamnar hon utanför kommungränsen. Så kommer det sig att hon faktiskt har kunder i fyra kommuner.

— Men det här är ett roligt jobb, försäkrar hon. Även om man förstås är ordentligt trött när man kommer hem.

CHRISTER BERG



— Det skulle inte vara så lätt att bo kvar här för en pensionär, utan hemsändning, säger Valborg Karlsson i Hulta till Gunnel Andersson



— Vi vet inte hur det skulle gå om inte Gunnel kom till oss med varor, säger Alva och Halvard Ek i Norrhult. De har två mil till närmaste affär

25 000 kr i bidrag till hemkörning

I Åtvidaberg infördes i april 1980 hemsändningsbidrag till butiker som kör ut varor på landsbygden till människor som har mer än två kilometer till affären. Bidraget är 6 kr per sändning. Därmed ligger Åtvid på tredje plats bland de åtta kommuner i Östergötland som har infört systemet.

Men de sex kronorna täcker inte de utgifter butikerna har för sin hemsändning. Livsmedelshandlarförbundet har gjort en uträkning som visar att den verkliga kostnaden ligger mellan 25 och 30 kr.

Förra året betalade Åtvidabergs kommun ut drygt 25 000 kr i bidrag till åtta butiker för sammanlagt 4 227 hemsändningar. Kommunen får själv statsbidrag med 35 procent av sina kostnader.

”Kommunen sparar in en hemsamarit”

— Ekonomiskt är inte hemsändningen någon lysande affär för oss. Möjligen går det jämnt upp. Det är mera en service vi har för alla våra gamla kunder.

Det säger Agne Liljeblad som driver Falerums livs. Butiken svarar för mer än hälften av alla bidragsberättigade hemsändningar i kommunen. Några extra avgifter tas inte ut av kunderna.

Försäljningen genom hemsändning ligger på ungefär 0,5 milj kr om året. I gengäld kostar verksamheten Falerums livs en halvtidstjänst plus bil. Bidraget från kommunen uppgår nu till ca 1 200 kr i månaden.

— Dessutom sparar vi väl in en hemsamarittjänst åt kommunen, säger Agne Liljeblad som välkomnar politiker att följa med på en tur runt till stugorna.



— Hemsändning är ingen lysande affär för oss, säger Agne Liljeblad som svarar för över hälften av alla bidragsberättigade sändningar i Åtvidaberg

2/8

Gunder Häggs värdige motståndare

Löparstjärnan Ahlsén håller veteranrekord

31/7

— Jaså. Säger du det. Det var roligt.

Arne Ahlsén i Åtvidaberg låter glad men inte särskilt överraskad när Correspondenten berättar nyheten. Han finns med på Friidrottsförbundets nyligen uppgjorda lista över

svenska veteranrekord. Löparstjärnan från Åtvid toppar statistiken på 5 000 m och 10 000 m för 40-åringar.

Det är genom att veteranfriidrotten börjar få allt fastare former och även håller på att bli ett bestående inslag i tävlings-

verksamheten som behovet av en rekordlista för veteraner vuxit fram.

Inte komplett

Hittills har man gjort upp rekordlistor för klasserna M 35, M 40, K 35 och K 40. Listmåkarna medger i tidningen Friidrott att rekordslistorna kanske inte är kompletta. Bl a beroende på att grunderna för klassindelning varierar, att de rena veteran tävlingarna kan ha en del arrangörmässiga brister och att det kan finnas resultat som inte rapporterats in.

De allra flesta veteranrekorden har satts från slutet av 70-talet och fram till dagsläget. Så desto bättre framstår Arne Ahlséns prestationer. Hans rekordnoteringar är från 1961. Bara Sandvikaren Valter Nyström är före Arne.

Bäst på 40-talet

Egentligen var Arne Ahlsén som bäst i början på 40-talet då han tampades med de svenska världsstjärnorna Gunder Hägg och Arne Andersson.

Men knappt 20 år senare kom Åtvidslöparen att uppleva något av en andra vår. Så bra var han



Arne Ahlsén, Åtvidaberg. Svensk rekordhållare på 5 000 m och 10 000 m för veteraner

24 straffar i cupsemifinal

Det blir Sturefors och Tyllinge som i dag gör upp om segern i Dackecupen i Falerum. Sturefors avancerade tämligen enkelt genom att i torsdagens semifinal besegra Yxnerums IF med 5-1.

Betydligt mera dramatisk var det i den andra semifinalen mellan hemmalaget Falerum och Tyllinge. Efter full tid stod det 1-1 och man var tvungen att ta till straffsparkar för att få ett avgörande.

Först efter den 24:e (!) straffen lyckades man sälla fram en finalist - nämligen Tyllinge.

Före finalen spelar Falerum och Yxnerum om tredje pris.

Fler får rösta i Åtvidaberg

Antalet åtvidabergare med rösträtt har ökat. I höstens val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige får 9 639 kommuninvånare delta. Det är 155 fler röstberättigade än vid valet 1979.

Antalet förstagångsväljare uppgår till 519. Dessutom finns i kommunen 74 utländska medborgare med kommunal rösträtt.

Åtvidabergarna har regelbundet utnyttjat sin rösträtt i större utsträckning än landets kommuner i genomsnitt. Så t ex deltog över 93 proc i valet 1976 och 1979 röstade nära 92 proc.

Vid kommunalvalet 1979 inträffade i Åtvidaberg bara den förändringen att centern förlorade ett mandat till moderaterna. Ställningen i fullmäktige är just nu 25 s, 9 c, 6 m, 3 fp och 2 kds.

I årets val deltar ett nytt lokalt parti, Åtvidabergspartiet. Förutsättningarna för det partiet att få stämma och säte i kommunfullmäktige är inte helt ogynnsamma. 1976 hade det räckt med 141 röster för att få det sista mandatet. 1979 räckte det med 140 röster.

CHRISTER BERG